

ส่วนที่ 1

บทนำ

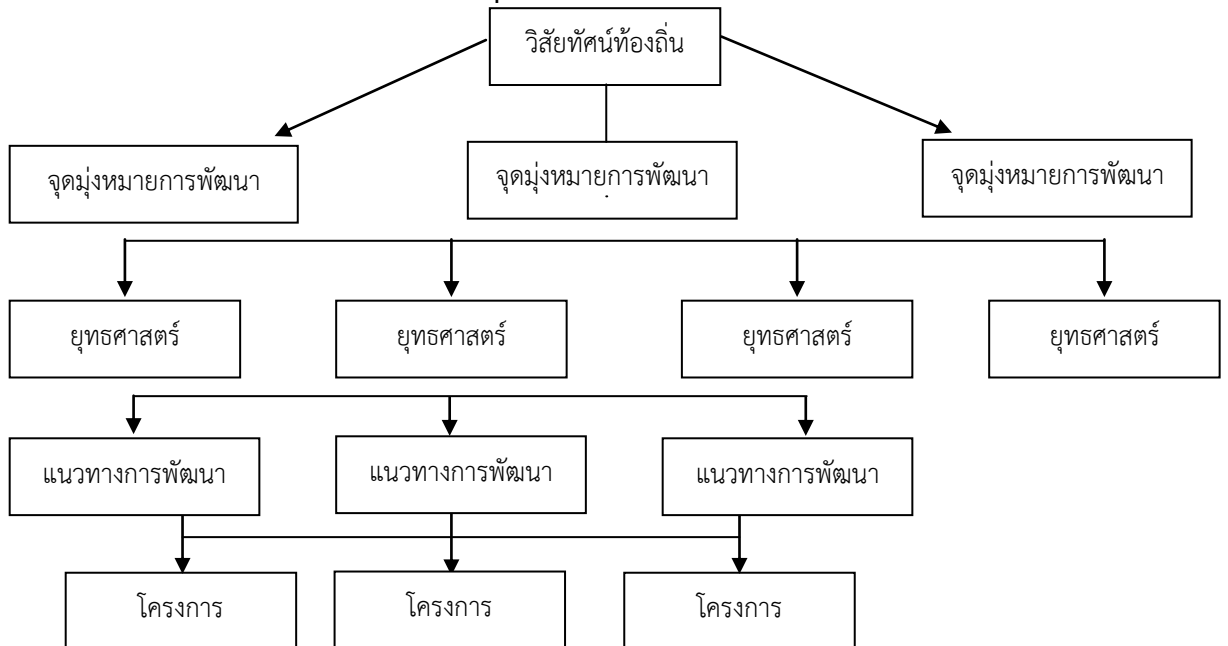
องค์ประกอบของแผนพัฒนาสามปีประกอบด้วยลักษณะของแผน วัตถุประสงค์ ขั้นตอน ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ประโยชน์ของแผนพัฒนาสามปี โดยนำเสนอด้าน

1. ลักษณะของแผนพัฒนาสามปี

แผนพัฒนาสามปี เป็นการแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ โดยมีหลักคิดที่ว่า ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาหนึ่งๆ จะมีแนวทางการพัฒนาได้มากกว่าหนึ่งแนวทาง และภายใต้ แนวทางการพัฒนาหนึ่งๆ จะมีโครงการ/กิจกรรมได้มากกว่าหนึ่งโครงการ/กิจกรรมที่จะต้องนำมาดำเนินการ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการในแต่ละยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งจะมีผลต่อ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย จุดมุ่งหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และวิสัยทัศน์ในที่สุด

นอกจากนั้น แผนพัฒนาสามปี เป็นแผนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี กล่าวคือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใช้การวางแผนพัฒนาเป็นเครื่องมือในการจัดทำงบประมาณรายจ่าย ประจำปี โดยนำโครงการ/กิจกรรมจากแผนพัฒนาสามปี ในปีที่จะจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ไปจัดทำงบประมาณ เพื่อให้กระบวนการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความรอบคอบ และผ่าน กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

ความเชื่อมโยงของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากับแผนพัฒนาสามปี

- กิจกรรมที่ 2
- กิจกรรมที่ 3
- กิจกรรมที่ 4

- กิจกรรมที่ 2

- กิจกรรมที่ 2
- กิจกรรมที่ 3

นิยามของแผนพัฒนาสามปี ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ว่า“แผนพัฒนาสามปี” หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้า ครอบคลุมระยะเวลาสามปีโดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี

ดังนั้น โครงการที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาสามปี โดยเฉพาะในแผนประจำปีแรกของห้วงระยะเวลาสามปีนั้นควรมีสภาพความพร้อมอย่างน้อย 2 ประการ คือ

1. มีความแน่นอนของกิจกรรมที่จะดำเนินการ โดยควรมีการประเมินถึงความเป็นไปได้ของโครงการ/กิจกรรม รวมทั้งผลประโยชน์สาธารณะที่จะได้รับจากโครงการ/กิจกรรม
2. กิจกรรมที่อยู่ในแผนประจำปีแรกของห้วงระยะเวลาสามปี ควรมีความพร้อมในเรื่องรูปแบบและรายละเอียดทางเทคนิคพอสมควร เพื่อให้สามารถกำหนดรายการในแผนพัฒนาที่จะนำไปใช้จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ต่อไป

แผนพัฒนาสามปี มีลักษณะกว้างๆ ดังต่อไปนี้

1. เป็นเอกสารที่แสดงความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา
2. เป็นเอกสารที่แสดงแนวทางการพัฒนาและวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน และมีลักษณะเฉพาะเจาะจงที่ดำเนินการ
3. เป็นเอกสารที่แสดงโครงการ / กิจกรรมการพัฒนายที่จะดำเนินการเป็นห้วงระยะเวลาสามปี
4. เป็นเอกสารที่จะแสดงความเชื่อมโยงระหว่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากับงบประมาณรายจ่ายประจำปี

2. วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

2.1 เพื่อให้ทราบถึงลักษณะของแผน วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินการและประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

2.2 เพื่อให้ทราบถึงภาพรวมการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคตและสามารถตรวจสอบแผนพัฒนาสามปีว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การพัฒนาท้องถิ่นเพียงใด หรือมีจุดเน้นไปในทิศทางใด

2.3 เพื่อให้ทราบถึงผลการพิจารณาที่ผ่านมา ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำโครงการไปปฏิบัติมากน้อยเพียงใด และบรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหรือไม่

2.4 เพื่อให้ทราบถึงวัตถุประสงค์และรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา

3. ขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

หลังจากที่ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์แล้ว ก็จะต้องถึงขั้นตอนในการแปลงสู่การปฏิบัติโดยการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนการจัดทำเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปดำเนินการ 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการจัดทำแผน

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดทำแผนพัฒนาควรเข้าพบผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ความสำคัญและความจำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เพื่อให้ผู้บริหารทราบถึงภารกิจที่จะต้องดำเนินการต่อไปและดำเนินการเสนอโครงการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ห้วงปี พ.ศ. 2557 – 2559 ผ่านปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ผู้บริหารท้องถิ่นอนุมัติ โครงการดังกล่าวจะเป็นการกำหนดทรัพยากรในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และกำหนดปฏิทินการทำงานไว้อย่างชัดเจน

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบ แจ้างโครงการที่ได้รับอนุมัติให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ได้แก่คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น หน่วยงานภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาคม

ขั้นตอนที่ 2 การคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

1. ในขั้นตอนนี้ คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนา จะสรุปยุทธศาสตร์การพัฒนา และแนวทางการพัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา พร้อมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ปัญหาความต้องการของท้องถิ่น รวมทั้งสรุปยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด/อำเภอ และนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

2. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น จัดการประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นประชาคมท้องถิ่นและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพิจารณาโดยในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ในครั้งแรกให้เวทีการประชุมร่วมกันดังกล่าว คัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนาที่สมควรนำมาใช้เป็นแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เพื่อเป็นกรอบในการพิจารณาจัดทำโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาสามปีต่อไป

แต่สำหรับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีครั้งต่อไป (เมื่อครบรอบหนึ่งปี) ให้เวทีการประชุมร่วมพิจารณาทบทวนดูว่าจากยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนาที่ได้คัดเลือกและโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ยังมีความเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งในขั้นตอนนี้ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในปีต่อไปจะสามารถคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนา ที่จะนำมาใช้เป็นกรอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปีก็ได้ รวมทั้งกำหนดโครงการ/กิจกรรมที่จะเพิ่มเติมหรือตัดทอนลงได้

3. เมื่อได้แนวทางการพัฒนาแล้วเวทีการประชุมร่วมพิจารณาว่าจะมีโครงการ/กิจกรรมอะไรบ้างที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแนวทางการพัฒนาที่คัดเลือกมาใช้เป็นกรอบในการพัฒนา

4. โครงการ / กิจกรรมที่พิจารณากำหนดอาจมีเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ในขั้นตอนนี้จะต้องมีการดำเนินการ ดังนี้

(1) พิจารณาความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างยุทธศาสตร์หรือระหว่างแนวทางการพัฒนา เช่น ใน “ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ” ได้กำหนด “แนวทางการพัฒนาสินค้า หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” โดยเวทีการประชุมร่วมได้กำหนด “โครงการพัฒนาด้านการตลาด” ซึ่งอาจจะมีความสัมพันธ์กับ “ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว” ซึ่งได้กำหนด “แนวทางการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม” โดยได้กำหนด “โครงการปรับปรุง สถานที่ประวัติศาสตร์ปราสาทเก่า” หากพิจารณาแล้ว จะเห็นได้ว่าโครงการทั้งสองที่มาจาก ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนละยุทธศาสตร์กัน แต่มีความเชื่อมโยงและสนับสนุนกันได้ในการเสริมสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนโดยการนำผลิตภัณฑ์มาขายให้นักท่องเที่ยว ซึ่งหากกำหนดในแผนพัฒนาสามปีแล้ว จะต้องกำหนดห้วงเวลาการดำเนินการที่สอดคล้องกัน

(2) ให้พิจารณานำโครงการ / กิจกรรม จากแผนชุมชนที่เกินขีดความสามารถในการดำเนินการของชุมชนที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประกอบกรการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

(3) มีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ / กิจกรรม เพื่อที่จะบรรจุลงในแผนพัฒนาสามปีได้อย่างเหมาะสม และนอกจากนั้นยังเป็นการจัดลำดับโครงการไว้เพื่อทำแผนพัฒนาสามปี ในช่วงถัดไปด้วย

(4) เนื่องจากกิจกรรมที่จะต้องดำเนินการมีความหลากหลาย ดังนั้น ในขั้นของการพิจารณากำหนดกิจกรรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- ❖ งบประมาณรายรับ รายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ❖ ทรัพยากรการบริหารอื่น ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ❖ ภาวการณ์พัฒนาที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการ หรือภารกิจรับผิดชอบ ในการดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ

เมื่อพิจารณาด้านต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว จะต้องแยกประเภทของโครงการออก อย่างน้อยสามประเภท คือ

1. โครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเอง กล่าวคือ มีขีดความสามารถทั้งทางด้านกำลังเงิน กำลังคน วัสดุอุปกรณ์ และความรู้ทางด้านการบริหารจัดการที่จะดำเนินการได้เอง
2. โครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อุดหนุนให้หน่วยงานอื่นดำเนินการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เนื่องจากเป็นงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถหรือไม่ประสงค์จะดำเนินการ จึงมอบให้หน่วยงานอื่นดำเนินการแทนโดยการตั้งงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนให้ตามระเบียบวิธีการของทางราชการ
3. โครงการที่ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นทั้งราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่น และภาคเอกชน อันเนื่องมาจากเป็นโครงการขนาดใหญ่ หรือ เป็นโครงการที่หน่วยงานดังกล่าวเป็นหน่วยปฏิบัติและมีหน้าที่จัดบริการสาธารณะดังกล่าวอยู่แล้ว ทั้งนี้ รวมถึงโครงการเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ซึ่งมีกรอบในการพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนอยู่แล้ว โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะเสนอขอรับการสนับสนุนต้องอยู่ในเงื่อนไขของการขอรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ดังกล่าว

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ซึ่งนอกจากจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทั่วไปแล้ว ยังจะต้องวิเคราะห์ว่ายุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนาที่เลือก ต้องการข้อมูลประเภทใดเป็นพิเศษต้องการข้อมูลของช่วงเวลาใด และจะเก็บข้อมูลจากแหล่งใด เพื่อเป็นข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ แนวทางการพัฒนาโครงการ/กิจกรรมได้อย่างถูกต้อง โดยในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะต้องเก็บข้อมูลทั้งข้อมูลภายในองค์กร และข้อมูลภายนอก เพื่อสามารถนำมาวิเคราะห์ SWOT (การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค) ได้

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประกอบด้วย 4 กิจกรรมหลัก คือ

1. การประเมินผลการพัฒนาที่ผ่านมา
2. การคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา
3. การจัดลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนา
4. การตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาในห้วงสามปี

โดยมีรายละเอียดในแต่ละกิจกรรม ดังนี้

1. การประเมินผลการพัฒนาที่ผ่านมา

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น สรุปผลการพัฒนาที่ผ่านมาและนำเสนอที่ประชุมซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประเมินผลการพัฒนาท้องถิ่นในรอบปีที่ผ่านมา โดยประเมินทั้งในเชิงปริมาณและในเชิงคุณภาพ (สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ควรจัดให้มีการประชุมประชาคมหมู่บ้านด้วย)

2. การคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา

หลังจากการประเมินผลการพัฒนาในรอบปีที่ผ่านมาแล้ว ให้ที่ประชุมตามข้อ 1 ร่วมกันคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา รวมทั้งสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของประชาคม/ชุมชนในห้วงระยะเวลาสามปี (ในกรณีดังกล่าวอาจคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนามาเป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีก็ได้)

ในกรณีที่เห็นว่ามียุทธศาสตร์การพัฒนาใดที่ยังมิได้กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การพัฒนาแต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องกำหนดขึ้นใหม่ ก็อาจกำหนดขึ้นได้ แต่ทั้งนี้ต้องแสดงให้เห็นถึงเหตุผลและวัตถุประสงค์ที่มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน และวิสัยทัศน์การพัฒนาท้องถิ่น (และนำไปปรับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาต่อไป)

3. การจัดลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนา

ภายใต้ยุทธศาสตร์ จะมีแนวทางการพัฒนาที่หลากหลาย ซึ่งล้วนแล้วแต่มีความจำเป็นในการดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้งสิ้น แต่มีความสำคัญความจำเป็นเร่งด่วนมากน้อยแตกต่างกัน ที่ประชุมตามข้อ 1 จะต้องร่วมกันจัดเรียงลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนา การจัดลำดับความสำคัญดังกล่าว ไม่ได้หมายความว่าแนวทางการพัฒนาทุกแนวทาง ได้รับการพิจารณาแล้วว่าต้องดำเนินการแต่ในห้วงระยะเวลาสามปีของแผนพัฒนาสามปีนั้น อาจมีแนวทางที่จำเป็นต้องนำมาเน้นการปฏิบัติ

วิธีการจัดลำดับความสำคัญ มีหลายวิธี ตั้งแต่วิธีง่ายๆ คือ ประชุมตกลงกัน หรืออาจใช้วิธีการลงคะแนนคัดเลือกโดยใช้บัตรลงคะแนน เพื่อนำมารวมคะแนนและจัดลำดับ วิธีการจัดลำดับความสำคัญที่เป็นวิทยาศาสตร์อาจใช้วิธี Rating Scale หรือวิธี Strategic Issues Graph หรือวิธีอื่นๆ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งสามารถเลือกวิธีการปฏิบัติได้ตามความเหมาะสม

4. การตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาในห้วงสามปี

หลังจากจัดลำดับแนวทางการพัฒนาแล้ว ที่ประชุมจะตัดสินใจว่าจะนำแนวทางการพัฒนาเหล่านั้นมาดำเนินการ แต่ในการตัดสินใจเลือกนั้น ควรจะได้วิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ เพราะในการจัดลำดับความสำคัญอาจใช้การตัดสินใจของแต่ละบุคคลเป็นหลัก ดังนั้นเพื่อทบทวนและยืนยันการตัดสินว่ามีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติจริงหรือไม่ จึงควรนำแนวทางการพัฒนามาทำการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) อีกครั้ง

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา

1. หลังจากได้แนวทางการพัฒนาในช่วงสามปีแล้ว ให้ที่ประชุมร่วมกันพิจารณาคัดเลือกวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนา มาจัดทำเป็นวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา โดยพิจารณาคัดเลือกวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี โดยนำวัตถุประสงค์ดังกล่าวมาจัดทำเป็นวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี

ตัวอย่าง วัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

1. เพื่อส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ
2. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีรายได้เสริม

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาตั้งแต่ขั้นตอนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นแล้ว แต่อาจนำมาปรับให้ชัดเจนและสอดคล้องกับ สถานการณ์ ในช่วงสามปี

2. ในขั้นตอนนี้ ที่ประชุมจะร่วมกันพิจารณากำหนดโครงการ / กิจกรรมการพัฒนา ที่จะต้องดำเนินการตามแนวทางที่คัดเลือก และโดยที่กิจกรรมที่จะดำเนินการย่อมมีความหลากหลาย ซึ่งที่ประชุมจะต้องพิจารณาในประเด็นต่อไปนี้ด้วย คือ

(1) พิจารณากิจกรรมที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาที่กำหนดอย่างรอบคอบ เพื่อให้ได้โครงการ/กิจกรรมที่ครบถ้วน ซึ่งอาจจะมีทั้งโครงการ/กิจกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเอง โครงการ/กิจกรรมที่ร่วมดำเนินการกับหน่วยงานอื่นหรือโครงการ/กิจกรรมที่หน่วยงานอื่นเป็นผู้ดำเนินการ

(2) พิจารณาจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรม ควรพิจารณาทั้งภายใต้แนวทางเดียวกันและระหว่างแนวทางการพัฒนา

(3) พิจารณาถึงความเชื่อมโยงของกิจกรรมทั้งใน ด้านกระบวนการดำเนินงานและในด้านของผลการดำเนินการ เพื่อบรรจุกิจกรรมลงในปีต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

(4) พิจารณาคัดเลือกโครงการ / กิจกรรม

ก. ความจำเป็นเร่งด่วน

ข. ชีตความสามารถทางทรัพยากรการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ค. ความเชื่อมโยงของกิจกรรม และระยะเวลาที่จะดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 5 การจัดทำรายละเอียดโครงการ / กิจกรรมการพัฒนา

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พิจารณาคัดเลือกโครงการที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปีมาจัดทำรายละเอียดโครงการในด้านเป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์งบประมาณ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ และตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยเน้นการศึกษารายละเอียดของกิจกรรมที่จะดำเนินการในปีแรกของแผนพัฒนาสามปี เพื่อให้สามารถนำไปจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้

ขั้นตอนที่ 6 การจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี

1. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี เคำโครงการแผนพัฒนาสามปี มีองค์ประกอบดังนี้

ส่วนที่ 1 บทนำ

ส่วนที่ 2 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ 3 สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา

ส่วนที่ 4 ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี

ส่วนที่ 5 บัญชีโครงการพัฒนา

ส่วนที่ 6 การนำแผนพัฒนาสามปีไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล

2. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดเวทีประชาคม ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอร่างแผนพัฒนาสามปี และรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แล้วนำไปปรับปรุงแผนพัฒนาสามปีให้สมบูรณ์ต่อไป

3. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น นำร่างแผนพัฒนาสามปีที่ปรับปรุงแล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อพิจารณา

ขั้นตอนที่ 7 การอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี

1. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีที่ผ่านการพิจารณาให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นหรือเสนอคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอในกรณีที่มีการมอบอำนาจ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยมีกระบวนการเช่นเดียวกับขั้นตอนที่ 9 ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

2. ผู้บริหารท้องถิ่นนำร่างแผนพัฒนาสามปีที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นหรือคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอในกรณีที่มีการมอบอำนาจ เสนอขอรับอนุมัติจากสภาท้องถิ่น

3. เมื่อสภาท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติแผนพัฒนาสามปีแล้ว สภาท้องถิ่นจะส่งให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีและนำไปปฏิบัติ รวมทั้งแจ้งสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาจังหวัด คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะอนุกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประกาศให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบโดยทั่วกัน

4. ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

การจัดทำแผนพัฒนาสามปี เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้พิจารณาอย่างรอบคอบให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการดำเนินงานต่างๆ ที่อาจมีความเชื่อมโยงและส่งผลทั้งในเชิงสนับสนุน และเป็นอุปสรรคต่อกัน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาตัดสินใจกำหนดแนวทางการดำเนินงานและใช้ทรัพยากรการบริหารของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะสูงสุด

ทรัพยากรการบริหาร โดยทั่วไปประกอบด้วย

เงิน ทั้งเงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง และแหล่งงบประมาณภายนอก รวมทั้งมาตรการประหยัดงบประมาณรายจ่ายด้วย

คน ซึ่งหมายความรวมถึงตั้งแต่ผู้บริหารท้องถิ่น พนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ ซึ่งจะมีความแตกต่างกันหลายด้านทั้งด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องนำศักยภาพกำลังคนเหล่านั้นมาใช้ รวมทั้งต้องพัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และถ้าพิจารณาในความหมายอย่างกว้างและอาจหมายความรวมถึงประชาชนในท้องถิ่นซึ่งจะมีส่วนในการพัฒนาท้องถิ่นด้วย

วัสดุ อุปกรณ์ หมายถึงเครื่องจักร เครื่องมือ รวมทั้งอาคารสถานที่ที่จะสามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการท้องถิ่นให้เกิดการพัฒนาสูงสุด โดยมีการพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ ให้มีความทันสมัยเพื่อรองรับความก้าวหน้าของสังคมโดยรวมได้อย่างเท่าทัน และใช้วัสดุอุปกรณ์ดังกล่าวอย่างเต็มศักยภาพ

การบริหารจัดการ เป็นสิ่งที่จะช่วยขับเคลื่อนทรัพยากรทั้งสามประการข้างต้นให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีสภาพการพัฒนาอย่างยั่งยืน การบริหารจัดการเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ต้องศึกษาและนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ส่วนที่ 2

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง

1. สภาพทั่วไป

1.1 **ที่ตั้ง** องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง เป็นหนึ่งในหก องค์การบริหารส่วนตำบลของอำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอจอมบึง และอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดราชบุรี ระยะทางห่างจากจังหวัดราชบุรีประมาณ 28 กิโลเมตร และห่างจากที่ว่าการอำเภอจอมบึงประมาณ 12 กิโลเมตร

ทิศเหนือ ติดกับตำบลธรรมเสน และตำบลหนองขวาง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

ทิศใต้ ติดกับตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง และตำบลหินกอง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ทิศตะวันออก ติดกับตำบลเขาแร้ง ตำบลเกาะพลับพลา และตำบลหินกอง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ทิศตะวันตก ติดกับตำบลจอมบึง ตำบลเบิกไพร อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

1.2 **เนื้อที่** ประมาณ 177.50 ตร.กม. หรือประมาณ 110,937 ไร่

1.3 ลักษณะภูมิประเทศ

☞ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีภูเขาเป็นบางแห่ง มีลำห้วยไหลผ่านจำนวน 4 สาย และมีคลองชลประทานสายหลักไหลผ่าน 1 สาย สภาพดินเป็นดินร่วนปนทราย ค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ เหมาะสำหรับการทำกรรกรรม

1.4 จำนวนหมู่บ้าน 15 หมู่บ้าน

☞ จำนวนหมู่บ้านอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล มี 15 หมู่บ้าน มีจำนวนครัวเรือน 2,695 ครัวเรือน

1.5 จำนวนประชากร

☞ มีประชากรรวมทั้งสิ้น 9,412 คน แยกเป็นชาย 4,593 คน และเป็นหญิง 4,819 คน ความหนาแน่นเฉลี่ย 53.02 คน/ตารางกิโลเมตร (ข้อมูล ณ วันที่ 30 ก.ย. 55)

ปี	จำนวนครัวเรือน (ราย)	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
2553	2,581	4,550	4,721	9,271
2554	2,640	4,580	4,776	9,356
2555	2,695	4,593	4,819	9,412

ตารางแสดงข้อมูลจำนวนประชากรและจำนวนครัวเรือน

ลำดับ	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)		รวมทั้งสิ้น (คน)	จำนวน ครัวเรือน	กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน
		ชาย	หญิง			
1	หมู่ที่ 1 บ้านเขาประทับช้าง	307	325	632	183	นายจำรูญ พรานพนัส
2	หมู่ที่ 2 บ้านปากช่อง	274	265	539	151	นายมาโนชญ์ ถ้ำเย็น
3	หมู่ที่ 3 บ้านนาสมอ	385	414	799	225	นายทองสุข อุ่นเรือน
4	หมู่ที่ 4 บ้านหนองชะนาง	414	473	887	249	นายประภาส ศรีธาดผล
5	หมู่ที่ 5 บ้านหนองปากดง	239	264	503	133	นายโยธิน ทองอ่อน
6	หมู่ที่ 6 บ้านเขาปันทอง	398	425	823	213	นายธีรเดช เทพสวัสดิ์
7	หมู่ที่ 7 บ้านพุดแค	272	289	561	167	นางสาวจงดี สรงจินดา
8	หมู่ที่ 8 บ้านหนองไผ่	467	469	936	271	นางสาวสุนีย์ เชียงว่อง
9	หมู่ที่ 9 บ้านห้วยยาง	288	275	563	154	นายบรรเจิด จุ้ยศิริ
10	หมู่ที่ 10 บ้านหนองตาเน็ด	361	366	727	225	นายนพพร ดอนคำไพร
11	หมู่ที่ 11 บ้านแปดหลัง	137	160	297	94	นายผิน ขำสุวรรณ
12	หมู่ที่ 12 บ้านเนินสมบูรณ์	222	239	461	145	นายวิศิษฐ์ พันธุ์ไทย
13	หมู่ที่ 13 บ้านหนองบัว	317	355	672	183	นายธวัชชัย พลจันทร์
14	หมู่ที่ 14 บ้านพุดแคใต้	257	244	501	156	นายอำนาจ กองแก้ว
15	หมู่ที่ 15 บ้านหนองมะกอก	255	256	511	146	นายสัญญาชัย โพธิ์น้อย (กำนันตำบลปากช่อง)
รวม		4,593	4,819	9,412	2,695	

2. สภาพทางเศรษฐกิจ

2.1 ลักษณะอาชีพ

☞ พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลปากช่อง เป็นพื้นที่ราบลุ่มเหมาะสำหรับการเกษตร ประชาชนร้อยละ 90 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม อีกร้อยละ 10 เป็นอาชีพค้าขายและรับจ้าง

2.2 หน่วยธุรกิจในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง

®	โรงแรม	1	แห่ง	คือ	อัสวโฮเต็ล
®	ปั้มน้ำมันและก๊าซ	2	แห่ง	คือ	สมปอง, ปันทองปิโตรเลียม
®	สนามกอล์ฟ	1	แห่ง	คือ	สนามกอล์ฟ วูซุง คันทรีคลับ

3. สภาพทางสังคม

3.1 การศึกษา มีสถานศึกษาทั้งสิ้น 8 แห่ง ดังนี้

3.1.1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4	แห่ง
3.1.2	โรงเรียนประถมศึกษา	8	แห่ง
3.1.3	โรงเรียนมัธยมศึกษา	2	แห่ง

ตารางแสดงรายชื่อโรงเรียนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา

ลำดับ	โรงเรียนประถมศึกษา	โรงเรียนมัธยมศึกษา	หมายเหตุ
1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดเขาปันทอง		
2	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อบต.ปากช่อง		
3	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพุแค		
4	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองตาเนียด		
5	โรงเรียนวัดปากช่อง (จันทร์านุมาศวิทยาคาร)	โรงเรียนวัดปากช่อง	ขยายโอกาสทางการศึกษา
6	โรงเรียนวัดนาสมอ		
7	โรงเรียนวัดสูงเนินราษฎร์บำรุง		
8	โรงเรียนวัดเขาปันทอง	โรงเรียนวัดเขาปันทอง	ขยายโอกาสทางการศึกษา
9	โรงเรียนบ้านพุแค		
10	โรงเรียนบ้านหนองไผ่		
11	โรงเรียนบ้านห้วยยาง		
12	โรงเรียนบ้านหนองตาเนียด		

3.1.4 ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน / ห้องสมุดประชาชน 8 แห่ง

3.2 สถาบันและองค์กรทางศาสนา

	วัดและสำนักสงฆ์	13	แห่ง
	โบสถ์	-	แห่ง
	สำนักปฏิบัติธรรม	1	แห่ง

ตารางแสดงรายชื่อวัด สำนักสงฆ์ โบสถ์ และสำนักปฏิบัติธรรม

ลำดับ	วัด	สำนักสงฆ์	โบสถ์	สำนักปฏิบัติธรรม	หมายเหตุ
1	วัดปากช่อง	เขาน้อย	-	สวนแก้ว	
2	วัดนาสมอ				
3	วัดสูงเนิน				
4	วัดเขาปิ่นทอง				
5	วัดพุกแค				
6	วัดเขารังเสื่อ				
7	วัดหนองตาเนียด				
8	วัดหนองไผ่				
9	วัดถ้ำสิงโตทอง				
10	วัดถ้ำมิ่งกุฎ				
11	วัดเขาผึ้ง				
12	วัดเทพประทานพร				

3.3 การสาธารณสุข

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล/ หมู่บ้าน 3 แห่ง

- +** โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลปากช่อง หมู่ที่ 3 รับผิดชอบ ม. 1,2,3,5,9,13
- +** โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านเขาปิ่นทอง หมู่ที่ 15 รับผิดชอบ ม. 4,6,11,12,15
- +** โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านเขาผึ้ง หมู่ที่ 7 รับผิดชอบ ม. 7,8,10,14

3.4 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- มีศูนย์บริการประชาชน (ป้อมตำรวจ) จำนวน 2 แห่ง
 - ↳ ป้อมตำรวจชุมชนหนองชะนาง หมู่ที่ 4
 - ↳ ป้อมตำรวจชุมชนหนองตาเนียด หมู่ที่ 10

4. การบริการพื้นฐาน

4.1 การคมนาคม

- ♥ ถนนลาดยางแอสฟัลท์ติก เชื่อมระหว่างอำเภอ จังหวัด และหมู่บ้าน จำนวน 22 สาย
- ♥ ถนนลูกรังเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน จำนวน 12 สาย

4.2 การโทรคมนาคม

- โทรศัพท์ประจำหมู่บ้าน
- โทรศัพท์ตำบล 15 แห่ง
- โทรศัพท์สาธารณะ 27 แห่ง

4.3 การไฟฟ้า

 มีไฟฟ้าใช้ครบทุกหมู่บ้าน แต่บางหมู่บ้านยังมีไฟฟ้าไม่ครบทุกหลังคาเรือน

4.4 แหล่งน้ำธรรมชาติ

® มีลำน้ำ และลำห้วย จำนวน 4 สาย

4.5 แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

ฝายน้ำล้น 14 แห่ง	บ่อน้ำตื้น 28 แห่ง
บ่อบาดาล 61 แห่ง	ประปา 44 แห่ง
สระน้ำสาธารณะ 21 แห่ง	ถังเก็บน้ำฝน 42 แห่ง
อ่างเก็บน้ำ 1 แห่ง	

ตารางแสดงข้อมูลแหล่งน้ำในตำบลปากช่อง

หมู่ที่	ประปาหมู่บ้าน	ถังเก็บน้ำแบบ ฝ.30	บ่อน้ำตื้น	สระน้ำ	อ่างเก็บน้ำ	บ่อบาดาล	ฝายน้ำล้น	ลำห้วยสาธารณะ	แหล่งน้ำประเภทอื่น	หมายเหตุ
1	4	2	5	1	-	2	1	1	-	
2	3	2	-	-	-	3	-	-	-	
3	5	4	2	1	-	1	-	-	-	
4	3	4	1	2	-	5	1	2	-	
5	2	2	1	1	-	5	1	2	-	
6	3	3	1	1	-	7	2	2	-	
7	3	2	-	1	-	5	1	1	-	
8	4	4	9	3	-	12	-	2	-	
9	2	2	2	3	-	4	4	1	-	
10	5	3	1	1	-	5	1	2	-	
11	3	1	1	1	-	6	1	1	-	
12	2	2	2	3	-	3	1	1	-	
13	2	11	1	1	-	-	1	2	-	
14	1	-	-	2	1	1	-	1	-	
15	2	-	2	-	-	2	-	1	-	

5. ข้อมูลอื่น ๆ

5.1 ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

	มีภูเขาจำนวน	9	ลูก
	มีลำน้ำและลำห้วย	4	สาย
	ทรัพยากรป่าไม้	ส่วนมากเป็นป่าเบญจพรรณ	
	ทรัพยากรดิน	เป็นดินร่วนปนทราย	

6. ศักยภาพในตำบล

6.1 ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล

👤 จำนวนบุคลากร จำนวน 35 คน

◇ ตำแหน่งในสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	12 คน
◇ ตำแหน่งในกองคลัง	5 คน
◇ ตำแหน่งในกองช่าง	6 คน
◇ ตำแหน่งในกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	12 คน

👉 รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ประจำปีงบประมาณ 2555

จำนวน 42,927,180.05 บาท แยกเป็น

☒	รายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเอง	2,269,992.36 บาท
☒	รายได้ที่ส่วนราชการต่างๆ เก็บให้	18,045,325.24 บาท
☒	เงินอุดหนุนจากรัฐบาล (อุดหนุนทั่วไป)	11,671,225.00 บาท
☒	เงินอุดหนุนจากรัฐบาล (อุดหนุนเฉพาะกิจ)	10,940,637.45 บาท

6.2 ศักยภาพของชุมชนและพื้นที่

การรวมกลุ่มของประชาชน

จำนวนกลุ่ม	30	กลุ่ม
แยกประเภทกลุ่ม		
- กลุ่มอาชีพ	11	กลุ่ม
- กลุ่มออมทรัพย์	6	กลุ่ม
- กลุ่มอื่นๆ	15	กลุ่ม

จุดเด่นของพื้นที่ (ที่เอื้อต่อการพัฒนาตำบล)

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีภูเขาเป็นบางแห่ง มีลำห้วยไหลผ่าน จำนวน 4 สาย และมีคลองชลประทานสายหลักไหลผ่าน 1 สาย สภาพดินเป็นดินร่วนปนทรายค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ เหมาะสำหรับการทำการกสิกรรม

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง แบ่งเป็น 2 ฝ่าย คือ

1. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล
2. นายกรัฐมนตรีองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนในหมู่บ้านละ 2 คน โดยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีวาระดำรงตำแหน่ง 4 ปี

มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
- (3) ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่ง ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี และสามารถแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ไม่เกินสองคน

มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (1) บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติ ข้อบัญญัติ และแผนพัฒนาตำบล และรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
- (2) จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาให้ความเห็นชอบ
- (3) รายงานการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบอย่างน้อยปีละสองครั้ง
- (4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ทางราชการมอบหมาย

บทบาทและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับปัจจุบัน ดังนี้

มาตรา 66 องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

มาตรา 67 ภายใต้บังคับกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

- (1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- (2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- (4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- (6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ
- (7) ค้ำครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

มาตรา 68 ภายใต้บังคับกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

- (1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- (2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (3) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- (4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุมการกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะ
- (5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- (6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- (7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- (8) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- (9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- (11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- (12) การท่องเที่ยว
- (13) การผังเมือง

องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ดังนี้

มาตรา 16 องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

- (1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- (2) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- (3) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- (4) การสาธารณสุขภิบาลและการก่อสร้างอื่น ๆ
- (5) การสาธารณสุขการ
- (6) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
- (7) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
- (8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (9) การจัดการศึกษา
- (10) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชราและผู้ด้อยโอกาส
- (11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- (13) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (14) การส่งเสริมการกีฬา
- (15) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- (16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (17) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (18) การกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- (19) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- (20) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- (21) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (22) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- (23) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย
โรงพยาบาล และสถานที่อื่น ๆ
- (24) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน
ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
- (25) การผังเมือง
- (26) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
- (27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- (28) การควบคุมอาคาร
- (29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษา
ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- (31) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

โครงสร้างการจัดแบ่งส่วนราชการและการบริหารบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบล
การจัดโครงสร้างส่วนราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง ประกอบด้วย
ฝ่ายการเมือง - ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง
- สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องและผู้บริหาร

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	หมายเหตุ
1	นายวินัย เข็งสวย	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	
2	นายลักษณะันต์ จันทร์อ่อน	รองนายก อบต.	
3	นายสหัส อุ่นเรือน	รองนายก อบต.	
4	นายเสี้ยว โอนอ่อน	เลขานุการนายก อบต.	

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	หมู่ที่	ตำแหน่ง	หมายเหตุ
1	นายสำเริง บุญฤทธิ์	1	สมาชิกสภา อบต.	
2	นางจินตนารัตน์ พูลน้อย	1	สมาชิกสภา อบต.	
3	นายประนอม ถ้ำเย็น	2	สมาชิกสภา อบต.	
4	นายอนุรักษ์ ทองชมภูนุช	2	สมาชิกสภา อบต.	
5	นายประจักษ์ พวงสุวรรณ	3	สมาชิกสภา อบต.	
6	นางสาวพัชรพร เต็มปรีชา	3	สมาชิกสภา อบต.	
7	นายชาคริต แก้วมังกร	4	สมาชิกสภา อบต.	
8	นางสาวอนัญลักษณ์ สิงแสง	4	สมาชิกสภา อบต.	
9	นายคำรณ แก้วรัตน์	5	สมาชิกสภา อบต.	
10	นายศักดิ์ดา หมื่นศรี	5	สมาชิกสภา อบต.	
11	นายวานิช หนูพรม	6	สมาชิกสภา อบต.	
12	นายศรีรัตน์ เข้มพับ	6	สมาชิกสภา อบต.	
13	นายวัง ศรีรอด	7	สมาชิกสภา อบต.	
14	นางสาวพิชภัทร ศิลปมนตรี	7	สมาชิกสภา อบต.	
15	นายถนอม ทองสิทธิ์	8	สมาชิกสภา อบต.	
16	นายสำราญ แสงโสม	8	สมาชิกสภา อบต.	
17	นายรังสรรค์ คำแพง	9	สมาชิกสภา อบต.	
18	นางเฉลียว ปานลา	9	สมาชิกสภา อบต.	
19	นายสุดใจ ยกกลิ่น	10	สมาชิกสภา อบต.	
20	นายวันเพ็ญ ศิริพิน	10	รองประธานสภาฯ	
21	นายสุรชัย สามคุ้มพิมพ์	11	สมาชิกสภา อบต.	
22	นายสมเกียรติ ชินผา	11	สมาชิกสภา อบต.	
23	นายสมยศ ทับวิชา	12	สมาชิกสภา อบต.	
24	นายสุธี อุ่นเรือน	12	สมาชิกสภา อบต.	
25	นายวิชาญ ปลุกบุญทรง	13	สมาชิกสภา อบต.	
26	นายประยงค์ โอนอ่อน	13	ประธานสภาฯ	

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	หมู่ที่	ตำแหน่ง	หมายเหตุ
27	นายธานี นิลเพชร	14	สมาชิกสภา อบต.	
28	นายณรงค์ ศุภวิทยาภินันท์	14	สมาชิกสภา อบต.	
29	นายจอม โพธิ์น้อย	15	สมาชิกสภา อบต.	
30	นายราชันย์ ปิ่นเกตุ	15	สมาชิกสภา อบต.	

ฝ่ายข้าราชการประจำ

1. สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

ให้มีหัวหน้าสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับราชการทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล และราชการที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการใดในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะ รวมทั้งกำกับและเร่งรัดการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทางและแผนการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยแบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 1 ฝ่าย 4 งาน ประกอบด้วย ฝ่ายบริหารทั่วไป 1) งานบริหารทั่วไป ได้แก่ งานบริหารงานทั่วไป งานสารบรรณ งานอำนวยความสะดวกและข้อมูลข่าวสาร งานบริหารงานบุคคล งานตรวจสอบภายใน งานควบคุมและส่งเสริมการท่องเที่ยว งานกิจการสภา อบต. งานการเลือกตั้ง งานส่งเสริมสุขภาพและสาธารณสุข งานสวัสดิการและพัฒนาชุมชน งานสังคมสงเคราะห์ งานส่งเสริมอาชีพและพัฒนาสตรี งานส่งเสริมการเกษตร งานส่งเสริมปศุสัตว์ 2) งานนโยบายและแผน ได้แก่ งานนโยบายและแผนงานวิชาการ งานข้อมูลและประชาสัมพันธ์ งานงบประมาณ งานสารสนเทศ 3) งานกฎหมายและคดี ได้แก่ งานกฎหมายและนิติกรรม งานดำเนินการทางคดีและศาลปกครอง งานร้องเรียน ร้องทุกข์และอุทธรณ์ 4) งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ งานอำนวยความสะดวก งานป้องกัน และงานช่วยเหลือฟื้นฟู

2. กองคลัง

ให้มีผู้อำนวยการกองคลังเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกองคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานการจ่าย การรับ การนำส่งเงิน การเก็บรักษาเงิน และเอกสารทางการเงิน การตรวจสอบใบสำคัญฎีกา งานเกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้างค่าตอบแทนเงิน บำเหน็จบำนาญ เงินอื่นๆ งานเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ ฐานะทางการเงิน การจัดสรรเงินต่างๆ การจัดทำบัญชีทุกประเภท ทะเบียนคุมเงินรายได้ และรายจ่ายต่างๆ การควบคุมการเบิกจ่าย การทำงบทดลองประจำเดือน ประจำปี งานเกี่ยวกับการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล งานการจัดทำงบแสดงฐานะทางการเงิน งบทรัพย์สิน หนี้สิน โครงการ เงินสะสม งานจัดเก็บภาษี ประเมินภาษี การเร่งรัดจัดเก็บรายได้ การจัดทำแผนที่ภาษีและงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย โดยแบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 1 ฝ่าย 4 งาน ประกอบด้วย ฝ่ายการเงินและบัญชี 1) งานการเงิน ได้แก่ งานรับเงิน เบิกจ่ายเงิน งานจัดทำฎีกาเบิกจ่ายเงิน งานเก็บรักษาเงิน 2) งานบัญชี ได้แก่ งานการบัญชี งานทะเบียนคุมการเบิกจ่าย งานงบการเงินและงบทดลอง งานแสดงฐานะทางการเงิน 3) งานพัฒนาและจัดเก็บรายได้ ได้แก่ งานภาษีอากร ค่าธรรมเนียมและค่าเช่า งานพัฒนารายได้ งานควบคุมกิจการค้า และค่าปรับ งานทะเบียนควบคุมและเร่งรัดรายได้ งานแผนที่ภาษี งานทะเบียนพาณิชย์ 4) งานทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ ได้แก่ งานทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ งานทะเบียนเบิกจ่ายวัสดุ ครุภัณฑ์ และยานพาหนะ

3. กองช่าง

ให้มีผู้อำนวยการกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการสำรวจ ออกแบบ การจัดทำข้อมูลด้านวิศวกรรม การจัดเก็บและทดสอบคุณภาพวัสดุ งานออกแบบและเขียนแบบ งานประเมินราคาการตรวจสอบ การก่อสร้าง งานการควบคุมอาคารตามระเบียบกฎหมาย งานแผนการปฏิบัติงานการก่อสร้างและซ่อมบำรุง การควบคุมการก่อสร้างและซ่อมบำรุง งานแผนงานด้านวิศวกรรม เครื่องจักรกล การรวบรวมประวัติติดตาม ควบคุมการปฏิบัติงานเครื่องจักรกล การควบคุมการบำรุงรักษาเครื่องจักรกลและยานพาหนะ งานเกี่ยวกับแผนงานควบคุม เก็บรักษา เบิกจ่ายวัสดุ อุปกรณ์ อะไหล่ น้ำมันเชื้อเพลิง งานประสานสาธารณูปโภค งานผังเมือง งานสำรวจและจัดทำแผนที่ และงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 1 ฝ่าย 4 งาน ประกอบด้วย **ฝ่ายก่อสร้าง** 1) งานก่อสร้าง ได้แก่ งานก่อสร้างและบูรณะถนน งานก่อสร้างและบูรณะสะพาน และโครงการพิเศษ งานระบบข้อมูลและแผนที่เส้นทางคมนาคม 2) งานออกแบบและควบคุมอาคาร ได้แก่ งานประมาณราคา งานควบคุมการก่อสร้าง งานออกแบบ งานวิศวกรรม งานสถาปัตยกรรมและมัณฑลศิลป์ 3) งานสาธารณูปโภค ได้แก่ งานประสานสาธารณูปโภคและกิจการประปา งานขนส่งและวิศวกรรมจราจร งานระบายน้ำ งานจัดตกแต่งสถานที่ 4) งานผังเมือง ได้แก่ งานสำรวจและแผนที่ งานวางผังพัฒนาเมือง งานควบคุมทางผังเมือง งานจัดรูปที่ดิน

4. กองการศึกษา

ให้มีผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของส่วนการศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารงานการศึกษา และการพัฒนาการศึกษา การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ทางการศึกษา ประกอบด้วยการจัดการปฐมวัย การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กและเยาวชน การจัดกิจกรรมพัฒนาอาชีพเยาวชน ตลอดจนการรวบรวมผลงานการมีส่วนร่วมสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาแก่สังกัดต่างๆ การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น และงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย โดยแบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 1 ฝ่าย 2 งาน ประกอบด้วย **ฝ่ายบริหารการศึกษา** 1) งานบริหารการศึกษา ได้แก่ งานบริหารวิชาการ 2) งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้แก่ งานเครือข่ายทางการศึกษา งานกิจการศาสนา งานส่งเสริมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม งานกิจการเด็กและเยาวชน งานกีฬาและนันทนาการ

พนักงานส่วนตำบล และเจ้าหน้าที่

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	หมายเหตุ
1	สิบเอกสมปอง แป้นโพธิ์กลาง	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	นักบริหารงาน อบต. 8
2	นางปาริชาติ สุขกรณ์	รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	นักบริหารงาน อบต. 6
3	นายพิเชษฐ ลีภิรมย์	หัวหน้าส่วนโยธา	นักบริหารงานช่าง 7
4	นางวนิดา ผจญกล้า	ผู้อำนวยการกองคลัง	นักบริหารงานคลัง 7
5	นางสาวปาริชาติ กิตติศิลป์สาร	หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป	นักบริหารงานทั่วไป 6
6	นางมาริสยา ทองชมภูนุช	หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา	นักบริหารการศึกษา 6
7	นางวิไลลักษณ์ แสนเมือง	นักพัฒนาชุมชน 5	
8	นางสาวอรณีส พณะงาม	บุคลากร 5	
9	นางราตรี ละซัว	นักวิชาการเงินและบัญชี 5	
10	นางสาวมะลิวัลย์ ไหมพูล	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 3	
11	นายชัยวัฒน์ ชนะอินทร์	เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 4	
12	นางสาวหทัย ลีภิรมย์	ครูดูแลเด็ก อันดับครูผู้ช่วย	
13	นางมีณา เปลียนจิตต์	ครูดูแลเด็ก อันดับครูผู้ช่วย	
14	นางนาฎยา ไทยपाल	เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี (ลูกจ้างประจำ)	
15	นางสาวกุลภัสสร ธนาชัยสถานต์	ผู้ช่วยนักวิชาการศึกษา	
16	นายศรกรณ์ กล้ารุ่ง	ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน	
17	นายทวี แวทบเทศ	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	
18	นางสาวนารีรัตน์ นวลนาง	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้	
19	นางสุวรรณ์ วงศ์แก้ว	ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ธุรการ	
20	นางภาวิณี เข้มกำเนิด	ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	
21	นายสมพงษ์ วงศร	พนักงานขับรถยนต์	
22	นายชูชาติ เมฆนาคา	พนักงานจตมาตรวัดน้ำ	
23	นางสาวกาญจนา เพ็ชรเย็น	ผู้ดูแลเด็ก	
24	นางเพ็ญญา พวงทอง	ผู้ดูแลเด็ก	
25	นางสาววรรณภา กลั่นแดง	ผู้ดูแลเด็ก	
26	นางสาวกฤติกา ศรีทธาผล	ผู้ดูแลเด็ก	
27	นางนภัทร สีลาเลิศ	ผู้ดูแลเด็ก	
28	นายอภิวัฒน์ พลอยงาม	พนักงานจตมาตรวัดน้ำ	
29	นางสิมลาลัย วงคน	นักการภารโรง	
30	นายอนัด จันทร	คนงานทั่วไป	
31	นายวุฒิชัย สามคุ้มพิมพ์	คนงานทั่วไป	
32	นายเสกสรร คำโม	คนงานทั่วไป	
33	นายเกรียงไกร พรหมประสิทธิ์	คนงานทั่วไป	
34	นายสมเกียรติ เต็มอารมณ์	คนงานทั่วไป	
35	นางสาวสุทธิกานต์ จันสว่าง	คนงานทั่วไป	